

Іноземцева К.О.,
аспірант кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

УДК 347.962
DOI <https://doi.org/10.32845/2663-5666.2020.1.15>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Сучасний вектор розвитку, обраний Україною під міжнародно-політичним впливом, обумовлює впровадження стандартів та передової практики Європейського Союзу з метою забезпечення реалізації основоположних принципів верховенства права, розвитку громадянського суспільства та укріплення правової і соціальної держави, досягнення належного рівня правопорядку та правової культури в українському суспільстві, захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави шляхом своєчасного, ефективного і справедливого вирішення правових спорів на засадах верховенства права, а в разі їх порушення – справедливого їх відновлення в розумні строки. З цією метою судова система України зазнала кардинальних змін, які вимагають абсолютно нового підходу у роботі з кадрами, кадровим забезпеченням.

Судова система України від самого початку її створення перебуває у руслі змін, реформ, у пошуку більш ефективних механізмів захисту прав людини і має на меті забезпечення незалежної, самостійної судової гілки влади, здатної захистити права, свободи, законні інтереси людини і громадянина, держави та суспільства, а також підвищення рівня довіри громадян до судової влади та посилення соціальної ролі суду в державі. Це обумовлено потребою суспільства у доступі до правосуддя, існування реального дієвого механізму захисту прав людини з високим рівнем прозорості судових процедур, неупередженості судових рішень, максимального об'єктивізму у розгляді спору, високого професіоналізму суддів, здатних сумлінно, професійно, кваліфіковано здійснювати правосуддя. Такі концептуальні засади вимагають науково-теоретичного та практичного підходу у формуванні сучасної кадрової політики в судовій системі України. Практичне значення порушеної проблеми полягає в тому, що в результаті прийняття Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» і впровадження механізму кваліфікаційного оцінювання суддів судова система опинилася в стані кризи кадрового забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам кадрового забезпечення у різних його аспектах присвячена значна кількість наукових досліджень, зокрема В. Большакова, В. Бринцева, Ф. Жалінського, Л. Москович, М. Логвиненко, Ю. Северина, В. Сташиса, А. Стрижака, А. Хлив-

нюка, Ю. Шемчушенка, М. Якимчука та інших. Попри високий рівень теоретичного дослідження зазначеної проблематики, в сучасних умовах розвитку українського суспільства та державності, в умовах розвитку міжнародно-політичних відносин, оновлених вимог до державної служби та до її носіїв, вимагає перегляду кадрової політики в судовій системі, актуалізуються проблеми кадрового забезпечення судів.

Метою зазначеного дослідження є актуалізація проблем кадрового забезпечення судової системи в контексті тих реформ, яких вона зазнала в сучасних умовах розвитку суспільства. Досягнення поставленої мети можливе через такі *завдання*: з'ясування сутності сучасного судоустрою, будови судової системи, розуміння кадрової політики, визначення понять професійної придатності, оцінювання суддів для з'ясування проблем, які виникають при доборі суддів на посаду, підтвердження та зростання їх професійного рівня.

Виклад основного матеріалу. Концептуальні засади реформування судової системи, які посилюють необхідність розгляду проблем оновлення системи кадрового її забезпечення, передбачені Указом Президента України «Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки» від 20.05.2015 № 276/2015 [12]. Зазначені законодавчі ініціативи та реформаторські ідеї привертають увагу науки адміністративного права до ефективного регулювання та обґрунтування всіх заходів, які вживаються для забезпечення ефективності запровадженої реформи, посилюють необхідність дослідження зазначеної проблематики в контексті обговорення актуальних проблем кадрового забезпечення судової системи.

Для повного розуміння системи кадрового забезпечення судової гілки влади необхідно звернути увагу на поняття «судової системи». Одним із найбільш ширших і змістовним є поняття, наведене Л.М. Москвич, «судова система – це не лише сукупність складників, які її утворюють, тобто судів». На думку автора, суди утворюють судову систему, для якої, як і для кожної іншої системи, характерні певні зв'язки і відносини між окремими її елементами (судами), а також притаманні такі властивості як ієрархічність, багаторівневість і структурованість. Вважає, що судова система є різновидом соціальної та складається зі стійкого комплексу формальних

і неформальних правил, принципів, норм, настанов, які регулюють певну сферу людської діяльності (відправлення правосуддя) та організують її у систему ролей і статусів [6, с. 45]. З цього випливає обґрунтована позиція щодо виділення трьох підсистем кадрового забезпечення судової гілки влади: «1) кадрове забезпечення осіб, які здійснюють добір кадрів на посади суддів; 2) кадрове забезпечення безпосередньо суддів; 3) кадрове забезпечення апарату суду», ядром якої є «кадрове забезпечення безпосередньо суддів [2, с. 244].

Така тенденція простежується і в законодавчих ініціативах. Зокрема, дослідивши передбачені пріоритети реформування судової влади, можна зазначити, що виділення трьох підсистем її кадрового забезпечення є абсолютно обґрунтованим. Основними напрямками, за якими передбачається здійснення судово-правової реформи, можна визначити такі:

- забезпечення професійного суддівського корпусу, який актуалізує питання розгляду проблем кадрового забезпечення суддів безпосередньо, привертає увагу до проблем їх підготовки, добору на посаду, підвищення їх професійного рівня, перевірки та оцінки якості роботи суддів;

- зростання прозорості діяльності судів та відповідальності суддів;

- підвищення ефективності правосуддя та вдосконалення повноважень суддів різних юрисдикцій, інстанцій;

- забезпечення доступності, відкритості, прозорості правосуддя;

- удосконалення суміжного правового інституту прокуратури, його діяльності;

- гарантування доступу до безоплатної правової допомоги та посилення гарантій адвокатської діяльності;

- реформування системи виконавчого провадження, введення інституту приватного виконання судових рішень;

- вдосконалення процесуального забезпечення.

Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів доводить комплексний характер реформи і усвідомлення українським суспільством нерозривного взаємозв'язку судової влади з іншими правовими інститутами. Натепер визнано недосконалість кадрового забезпечення судової системи, від чого зростає потреба пошуку ефективного механізму підвищення якості професійних кадрів, їх підготовки, оцінювання, добору та інших кадрових процедур.

Початковим відліком реалізації названої вище Стратегії та судової реформи стало внесення змін до Конституції України відповідним Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02.06.2016 № 1401-VIII [10]. Такі зміни стали причиною прийняття нового Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII. Продовженням проведеної реформи стало прийняття Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного

процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017 № 2147-VIII [9]. Ці законодавчі акти найбільш обговорювані та дискусійні у наукових і практичних колах, оскільки від успішності та ефективності судової реформи в державі залежить захист прав та законних інтересів людини, громадянина, держави.

Проведеною реформою в Україні утворено триланкову судову систему на чолі із Верховним Судом. За оновленим законодавством, Верховний Суд утворює собою найвищий суд у системі судоустрою України, який забезпечує сталість та єдність судової практики у порядку та спосіб, визначені процесуальним законом. До його складу входять не більше 200 суддів, а його структура складається з Великої Палати Верховного Суду, Касаційного адміністративного суду, Касаційного господарського суду, Касаційного кримінального суду, Касаційного цивільного суду.

І науковці, і практики підтримують думку, що така система є більш дієвою та функціональною, особливо вона сприяє дотриманню принципу розумних строків розгляду справи судом, який у рамках міжнародних зобов'язань передбачений статтею 6 Європейської конвенції про захист прав людини й основоположних свобод, яка вперше відповідно до частини 4 статті 10 Цивільного процесуального Кодексу України визнана джерелом права, оскільки Кодекс містить пряму вказівку на застосування судами Конвенції, а також практики Європейського суду з прав людини [14]. Проти чотириланкової судової системи, існуючої в Україні до реформи, виступала Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія) (пункти 45 та 63 Висновку від 15 червня 2013 року № 722/2013). У пункті 28 спільного Висновку Венеціанської комісії та Дирекції зі співпраці Генеральної дирекції з прав людини та правових питань Ради Європи від 11 жовтня 2010 року № 588/2010 зазначено, що створення трьох різних юрисдикцій, очолюваних трьома касаційними судами, незалежними один від одного, може призвести до чисельних і часто складних колізій юрисдикції.

Щодо практичної реалізації проведеної реформи, то можна назвати її поспішністю і непослідовністю. Правове регулювання перехідного типу ускладнює діяльність судової системи, створює багато проблемних питань. Проблеми імплементації норм Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02.06.2016 № 1401-VIII щодо діяльності новоствореного Верховного Суду полягає в тому, що фактично в державі створилася така ситуація, за якої одночасно діють новостворений і ліквідовані суди. Оскільки ліквідовані суди (Верховний Суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий адміністративний суд України, Вищий господарський суд України) продовжують діяти у межах повноважень, визначених процесуальним законом, виконуючи свою основну функцію – відправлення

правосуддя – до початку роботи Верховного Суду та до набрання чинності відповідним процесуальним законодавством, що регулює порядок розгляду справ Верховним Судом. Такий стан речей призводить до накопичення справ і зупинення їх касаційного розгляду, що фактично створює всі передумови для навантаження на новостворений орган і новообраних суддів. У цьому напрямі необхідно чітко врегулювати дію спеціального закону та процесуальних актів для уникнення колізій між ними.

Для розгляду окремих категорій справ у системі судоустрою діють вищі спеціалізовані суди, а саме – Вищий суд з питань інтелектуальної власності, Вищий антикорупційний суд [13]. За часи реформування судової гілки влади науковцями завжди піднімалася проблематика кадрового забезпечення суддівського корпусу, належної системи суддівського врядування, питання притягнення суддів до відповідальності. Результати пошуку ефективних шляхів вирішення зазначених проблемних питань втілено у Законі України «Про Вищу раду правосуддя» [8], яка є правонаступницею Вищої ради юстиції і є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Авторитет судової гілки влади передусім залежить від її носіїв – суддів. Кадрове забезпечення та етичні складники діяльності суддівського корпусу перебувають у постійному полі зору державних органів, громадськості, законодавця і науковців, а також європейської та міжнародної спільноти. Процес кадрового забезпечення судової системи повинен базуватися на конституційних засадах незалежності, прозорості, демократичності, рівних можливостей, верховенства права та законності, неупередженості та об'єктивності. Створення зазначеного органу є прямим механізмом гарантування та забезпечення суддівської незалежності і гарантією суддівського врядування.

У процесі кадрового забезпечення та добору суддів на посаду важливу роль надано новоствореному інституту – Громадській раді доброчесності. Громадська рада доброчесності утворюється з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання. Діяльність ради створює підґрунтя для максимальної прозорості добору кандидатів на посаду судді, а також представництво народу при формуванні суддівського корпусу, оскільки членами Громадської ради доброчесності можуть бути представники правозахисних громадських об'єднань, науковці-правники, адвокати, журналісти, які є визнаними фахівцями у сфері своєї професійної

діяльності, мають високу професійну репутацію та відповідають критерію політичної нейтральності та доброчесності.

В основі кадрового забезпечення судової системи лежить державна кадрова політика. З точки зору державного управління науковці пропонують розуміти її як «цілеспрямовану, розраховану на тривалий період стратегічну діяльність держави з формування, збереження, зміцнення, розвитку та національного використання людських, трудових, кадрових ресурсів країни, визначення для досягнення цієї мети довгострокових цілей, соціально-економічних і політичних завдань, конкретних заходів щодо ідеологічного, програмного та ресурсного забезпечення головних передумов для реалізації національних інтересів у контексті побудови демократичної, правової, соціальної держави з ринковою економікою» [1].

Одним із оновлених підходів у структурі кадрового забезпечення судової системи передбачено впровадження «системи кваліфікаційного оцінювання та регулярної оцінки суддів, закріплення у законодавстві принципу підвищення професійного рівня суддів як основного критерію для просування судді у професійній кар'єрі». З цього випливає, що Україна все ж обрала модель, відповідно до якою в рамках оцінки якості роботи суду все ж буде оцінюватися якість роботи конкретного судді. Більше того, одним із заходів, спрямованих на вирішення проблем кадрового забезпечення у сучасній судовій системі, визначено нормативне закріплення прозорих механізмів перегляду професійної придатності із використанням об'єктивних критеріїв і застосуванням справедливих процедур. З цього випливає необхідність визначення поняття «професійна придатність судді», яка нерозривно пов'язана із оцінкою якості роботи судді.

У своєму дослідженні А.М. Марцинкевич пропонує розуміти «професійну придатність як наявність у кандидата комплексу знань, умінь і особистісних якостей, необхідних для виконання професійної діяльності відповідно до вимог щодо її ефективності. Професійна придатність визначається взаємодією комплексу індивідуальних характеристик особистості і самої діяльності, яка призводить до успіху або невдачі в професійній діяльності і відображається в показниках ефективності діяльності і задоволеності нею. Професійна придатність не дається людині з народженням, вона формується у процесі навчання і наступної професійної діяльності за наявності позитивної мотивації. Професійна придатність людини визначається співвідношенням вимог професії до індивідуальних особливостей людини. Вона також відображає стан, ступінь розвитку сукупності індивідуальних якостей людини (рис особистості), здібностей, мотивації, фізичного стану, професійної підготовленості тощо [5, с. 68].

Невід'ємним складником кваліфікаційного оцінювання діяльності суддів є дотримання ними повноважень. З цього приводу доцільно зазначають автори М.І. Логвиненко та А.О. Дігтяр

«при реформуванні судової влади особливу увагу треба приділити саме законодавчому закріпленню якнайширшого кола повноважень суддів, щоб мінімізувати спектр дискреційних повноважень», оскільки наявність широкого кола дискреційних повноважень надасть змогу уникати відповідальності суддів і створює корупційні ризики [4, с. 48].

Обрана модель оцінювання якості роботи суддів призвела до кризи кадрового забезпечення. За результатами Пленуму Верховного Суду у травні 2019 року було порушено гострі проблеми кадрового дефіциту в судах України. Так, станом на початок 2019 року за штатної чисельності у 7200 суддів кваліфікаційне оцінювання успішно пройшов 2151 діючий суддя, не завершено процедури кваліфікаційного на відповідність займаній посаді щодо 3192 суддів. На 1 квітня 2019 року із 5285 суддів лише 4128 мають повноваження на здійснення правосуддя. Однією з причин такої ситуації стало впровадження механізму кваліфікованого оцінювання суддів, яке стало одним із елементів судової реформи в Україні і було запроваджене Законом «Про забезпечення права на справедливий суд» [11] у 2015 році, триває більше чотирьох років, проте його не пройшла і половина діючих в Україні суддів [7].

Кадрова політика у зазначеній сфері має також відображати комплексний її характер, тобто необхідно вирішити питання кадрового забезпечення не лише суддів, а й інших працівників апарату судів та осіб, які здійснюють добір суддів на посаду. Саме такий комплекс дасть змогу вирішити проблеми кадрового забезпечення судової влади. Останній підхід і відображений у Стратегії реформування, про що говорять такі актуальні напрями вирішення кадрових проблем у системі судової влади:

- одним із перших напрямів є наголос на суддівському корпусі, а саме забезпечення функціонування системи кадрового відбору суддів на конкурсній основі за новою системою управління ефективністю кадрів, яка забезпечить оцінювання суддів за однаковими прозорими критеріями. Упровадження системи кваліфікаційного оцінювання та регулярної оцінки суддів, закріплення у законодавстві принципу підвищення професійного рівня суддів як основного критерію для просування судді у професійній кар'єрі;

- удосконалення системи спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, у тому числі посилення зв'язку між системами початкової підготовки та призначенням суддів, а також впровадження ефективних механізмів дослідження інформації про кандидата на посаду судді з точки зору доброчесності та інших якостей і перегляд вимог щодо віку та професійного стажу для кандидатів на посаду судді;

- наступним зроблено крок у напрямі покращення кадрового забезпечення апарату суду;

- комплексне зміцнення потенціалу Національної школи суддів України та системи підготовки суддів;

- не оминула увага і осіб, які здійснюють підготовку кадрів, упровадження механізмів досягнення більшої єдності судової практики шляхом

підсилення дослідницько-аналітичних можливостей вищих спеціалізованих судів, посилення ролі Верховного Суду України, забезпечення їх тісної співпраці з науковими установами (Національною академією правових наук України, вищими юридичними навчальними закладами).

Висновки. На підставі проведеного дослідження автором обґрунтовано, що Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів закладено базові напрями та засади сучасної кадрової політики в судовій системі держави, які базуються на принципах конституційності, прозорості, демократичності, рівних можливостей, верховенства права та законності, неупередженості та об'єктивності. Складний характер завдань, покладених на судову гілку влади, в сучасних умовах трансформації українського суспільства у напрямі побудови європейської демократичної держави висуває винятково високі вимоги до професійних якостей суддів та осіб, які здійснюють кадрове забезпечення судової влади.

У сучасних політичних умовах принципового значення набули завдання оновлення системи кадрового забезпечення судової гілки влади, приведення її до кращих міжнародних стандартів демократичної, правової, соціальної держави. Одним із найголовніших серед них є здійснення комплексу заходів, спрямованих на поліпшення кадрової роботи щодо розстановки кадрів, підготовки та відбору. На сьогодні посилена увага до державної служби загалом та до її носіїв, в тому числі й суддів, що обумовлює потребу вдосконалення системи кадрового забезпечення судової гілки влади. Крім того, оновлена судова система потребує новітніх підходів у її кадровому забезпеченні, які б відповідали найбільш сучасним тенденціям розвитку суспільних правовідносин для досягнення ефективності правосуддя і забезпечення його основної мети – встановлення справедливості.

Високоякісне кадрове забезпечення судової влади за всіма її напрямками є основою якісного правосуддя. Основні фактори, які спричиняють проблеми у якісному забезпеченні кадрами судової гілки влади, можна назвати такі: недосконалість кадрового планування, непропорційність навантаження, проблеми оцінки якості. Основні напрями, які потребують вдосконалення, класифіковано за трьома видами: кадрове забезпечення безпосередньо суддів; кадрове забезпечення апарату суду; кадрове забезпечення органів, уповноважених здійснювати добір суддів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Енциклопедія державного управління: у 8 т / за ред. Ю.В. Ковбасюка. К. : НАДУ, 2011. Т. 6: Державна служба; наук.-ред. колегія: С.М. Серьогін, В.М. Соколо. URL: <http://derzhava.in.ua:8081/ndi/encyclopedia/DocLib2/Forms/AllItems.aspx>.
2. Іноземцева К.О. Оцінювання якості роботи суддів як елемент кадрового забезпечення судової гілки влади. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* Випуск 3 (43), 2019. С. 244–249.
3. Конституція України : Закон України. *Відомості Верховної Ради України.* 1996. № 30. Ст. 141.

4. Логвиненко М.І., Дігтяр А.О. Дискреційні повноваження суддів як корупційний ризик у судовій владі. *Судова апеляція*. № 3. 2015. С. 43–49.

5. Марцінкевич А.М. Концептуальний підхід до розробки методики професійно-психологічного відбору кандидатів на посади суддів в Україні. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv.PDF/Nzlubp_2012_9_19.pdf.

6. Москвич Л.М. Ефективність та справедливість судової системи. *Вісник Верховного Суду України*. 2009. № 8(108). с. 45.

7. Пленум ВС має висловитися щодо нестачі суддівських кадрів у судах та проблем, пов'язаних із кваліфікаційним оцінюванням : Рада суддів України. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/news/oleg-tkacuk-plenum-vs-mae-vislovitisa-sodo-nestaci-suddivskih-kadriv-u-sudah-ta-problem-so-povazani-iz-kvalifocinuvannam>.

8. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. №№ 7–8. ст. 50.

9. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуаль-

ного кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів 03.10.2017 № 2147-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2017. № 48. ст. 436.

10. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII // *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 28, ст. 532.

11. Про забезпечення права на справедливий суд : Закон України від 12.02.2015 року № 192-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, №№ 18, 19–20, ст. 132.

12. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки : Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015.

13. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 31. ст. 545.

14. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. №№ 40–41, 42. ст. 492.

Іноземцева К.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

У статті порушено актуальні проблеми кадрового забезпечення судової системи в контексті судово-правової реформи, яка досі триває. Офіційно в нашій державі визнано, що система правосуддя не виконує поставлені перед нею завдання. Про це свідчать положення Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки. Впливовими факторами такої ситуації є низька якість правосуддя, обумовлена проблемами в системі якості кадрового забезпечення судової гілки влади.

У статті проведено аналіз основоположних напрямів, які на сьогодні визнані як пріоритет і потребують глибокого теоретичного аналізу для ефективної їх практичної реалізації. Проблеми кадрового забезпечення судової системи актуалізують складний характер завдань, покладених на судову гілку влади в сучасних умовах трансформації українського суспільства. У напрямі побудови європейської демократичної держави зростають вимоги до професійних якостей суддів та осіб, які здійснюють кадрове забезпечення судової влади. Одним із найефективніших показників якості роботи суду є професіоналізм осіб, які здійснюють правосуддя, осіб, які здійснюють організаційне забезпечення діяльності суду (апарат суду), а також осіб, які здійснюють добір суддів на посаду.

У статті проаналізовано основні напрями, які визнані пріоритетними та потребують глибокого теоретичного аналізу для їх ефективної реалізації. Встановлено, що посилена увага до державної служби загалом та її носіїв, у тому числі суддів, потребує вдосконалення системи штатного розпису судової гілки влади. Визначено, що оновлена судова система потребує новітніх підходів у своєму штатному складі, які б відповідали останнім тенденціям розвитку суспільних відносин, для досягнення ефективності правосуддя та забезпечення її основної мети – встановлення справедливості. Якісна укомплектованість судових органів у всіх її сферах є основою якісного правосуддя. Охарактеризовано основні фактори, які спричиняють проблеми у високоякісному забезпеченні персоналу судової гілки влади, серед них недосконалість планування персоналу, непропорційність навантаження, проблеми оцінки якості тощо. Класифіковано напрями кадрового забезпечення у статті у трьох типах: підтримка персоналу безпосередньо суддями; укомплектованість апарату суду; штатний розпис органів, уповноважених здійснювати відбір суддів.

Ключові слова: судова система, кадрова політика, кадрове забезпечення, професійна придатність.

Inozemtseva K.O. CURRENT PROBLEMS OF THE STAFFING OF THE JUDICIAL SYSTEM OF UKRAINE

In the context of international commitments, European aspirations and ambitions of Ukraine, in order to strengthen its international authority, internal social and economic growth, strengthening the development of the rule of law, the rule of law and civil society, a number of reforms have been implemented in our state, which also encompassed the judicial branch of power, as an integral part of state power. The basic concept of reform is the inevitable adherence to the principle of separation of state power and the mechanism of containment-counterweight. The principle of separation of branches of power is an integral attribute of the rule of law, as declared by Ukraine. The division of state power into branches is inextricably linked with the development of the state itself, its socio-political processes, socio-economic development and the enrichment of historical experience in the organization of state and legal life, the maintenance of stability and the rule of law in society and the state.

The division of state power into branches should be based on the maximum guarantees of independence of each of the branches, on the basis of interaction, equilibrium and the absence of the advantage of one branch of power over another. A specific feature of the division of state power is that each branch of government is an element of a unified system united for the sake of securing the interests of society and the state; therefore, it is worthwhile

to distinguish the autonomy and independence of the branches of power in order to avoid the absoluteization of power by any of the branches. Any reform must be irrevocably built on these conceptual principles and signs. The constitutional principles of the separation of powers in Ukraine are the independence of the judiciary, which is exercised by independent and impartial tribunals. The courts of Ukraine form a unified system of judicial system of our state. The conceptual foundations and content of any reform carried out in the state should be the assertion of human rights and citizenship, as the main duty of the state, declaring itself legal. The main criteria of the rule of law are the priority of human rights in the system of law, the guarantee and reality of the provision of these rights and freedoms, the existence of the institution of civil society, the rule of law.

The complex nature of the tasks entrusted to the judiciary, in the current conditions of transformation of Ukrainian society towards building a European democratic state, places exceptionally high demands on the professional qualities of judges and judicial staff. In the current political environment, the task of updating the system of staffing of the judicial branch of power, bringing it to the best international standards of a democratic, legal, and social state has become of fundamental importance.

The article analyzes the basic directions, which today are recognized as a priority and require a deep theoretical analysis for their effective implementation. It has been established that the increased attention to the civil service in general and its carriers, including judges, necessitates the improvement of the staffing system of the judicial branch of government. It is determined that the updated judicial system requires the latest approaches in its staffing, which would correspond to the most recent trends in the development of social relations, to achieve the efficiency of justice and ensure its main goal - the establishment of justice. High-quality staffing of the judiciary in all its areas is the basis of high-quality justice. The main factors that cause problems in the high-quality provision of personnel of the judicial branch are characterized, among them: imperfection of personnel planning, disproportion of the load, problems of quality assessment, etc. The directions of staffing in the article are classified in three types: personnel support directly to judges; staffing of the court apparatus; staffing of bodies authorized to carry out the selection of judges.

Key words: judicial system, personnel policy, personnel support, professional suitability.